

Brussel, 27.10.2023
COM(2023) 676 final

**VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE
RAAD**

**over de behandeling van voedsel en voedselingrediënten met ioniserende straling in de
jaren 2020-2021**

Inhoud

SAMENVATTING	2
1 ACHTERGROND.....	2
2 ERKENDE DOORSTRALINGSINSTALLATIES	3
3 RESULTATEN VAN DE CONTROLES DIE IN 2020-2021 IN DOORSTRALINGSINSTALLATIES ZIJN UITGEVOERD	4
4 RESULTATEN VAN DE CONTROLES IN HET STADIUM VAN HET IN DE HANDEL BRENGEN VAN HET PRODUCT	5

SAMENVATTING

Overeenkomstig artikel 7, lid 3, van Richtlijn 1999/2/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 februari 1999¹ betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen van de lidstaten inzake de behandeling van voedsel en voedselingsrediënten met ioniserende straling, zendt elke lidstaat de Commissie jaarlijks:

- de resultaten van de controles die zijn uitgevoerd in de doorstralingsinstallaties, met name voor wat betreft de categorieën en hoeveelheden met ioniserende straling behandelde levensmiddelen en de daarbij toegepaste doses, en
- de resultaten van de controles die zijn verricht in het stadium van het in de handel brengen van het product.

Op grond van artikel 7, lid 4, van de richtlijn moet de Commissie in het *Publicatieblad van de Europese Unie* een verslag publiceren over de ieder jaar door de nationale controle-instanties verstrekte inlichtingen.

Dit verslag betreft de periode van 1 januari 2020 tot en met 31 december 2021. Het bevat een compilatie van de informatie die EU-lidstaten en Noord-Ierland aan de Commissie hebben toegezonden. De EVA-landen hebben in 2020 en 2021 geen gegevens verstrekt.

Periode: 1.1.2020 – 31.12.2021
Betrokken landen: 27 EU-lidstaten en Noord-Ierland

Doorstralingsinstallaties:

- Aantal landen met installaties: 13 lidstaten en Noorwegen
- Aantal erkende installaties: 22
- Aantal gesloten installaties: 0
- Aantal landen met doorstraling: 10 lidstaten

Behandelgegevens:

- Hoeveelheid behandelde producten: 5 029,1 ton (-35,8 % ten opzichte van 2018-2019)
- Belangrijkste behandelde producten: “kikkerbiljetjes” (76,4 %), “gevogelte” (11,9 %) en “gedroogde aromatische kruiden, specerijen en plantaardige kruiden” (11,6 %)
- Landen met de meeste doorstraling: België (83 %)

Controles tijdens de fase van het in de handel brengen van het product:

- Aantal geanalyseerde monsters: 7 667
- Aantal niet-conforme monsters: 66 (0,9 %)
- Producten die het meest zijn geanalyseerd: “kruiden en specerijen” (43,84 %) en “granen, zaden, groenten, fruit en producten daarvan” (25,98 %)

1 ACHTERGROND

Voedseldoorstraling is de behandeling van levensmiddelen met een bepaald type stralingsenergie dat ioniserende straling wordt genoemd. Stralingsenergie heeft

¹ Richtlijn 1999/2/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 februari 1999 betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen van de lidstaten inzake de behandeling van voedsel en voedselingsrediënten met ioniserende straling (PB L 66 van 13.3.1999, blz. 16).

verschillende golf lengten en vermogens, en verdwijnt bij het wegnemen van de energiebron. Doorstraling wordt toegepast om sanitaire en fytosanitaire redenen, met als doel om pathogene bacteriën te doden (zoals Salmonella, Campylobacter en E. coli) die voedselvergiftiging kunnen veroorzaken, en organismen te bestrijden die schadelijk zijn voor planten of plantaardige producten, zoals insecten en andere plaagorganismen. De methode wordt ook gebruikt om de rijping van fruit te vertragen, de ontkieming van groenten (zoals uien en aardappelen) te stoppen en al bij al de houdbaarheid van levensmiddelen te verlengen. Het doorstralen van levensmiddelen kan geen vervanging zijn voor een adequate bewerking van voedsel. Doorstraalde levensmiddelen moeten nog steeds naar behoren worden gekoeld en zo nodig vóór consumptie door middel van verhitting worden bereid.

Het regelgevingskader van de EU voor de doorstraling van levensmiddelen (“voedsel doorstralingsrichtlijnen”) bestaat uit:

- Richtlijn 1999/2/EG (kaderrichtlijn) van het Europees Parlement en de Raad van 22 februari 1999 betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen van de lidstaten inzake de behandeling van voedsel en voedselingrediënten met ioniserende straling. Deze richtlijn bevat bepalingen inzake de vervaardiging, het in de handel brengen en de invoer van voedsel en voedselingrediënten met ioniserende straling.

- Richtlijn 1999/3/EG (uitvoeringsrichtlijn) van het Europees Parlement en de Raad van 22 februari 1999 inzake de vaststelling van een communautaire lijst van voedsel en voedselingrediënten die mogen worden behandeld met ioniserende straling². Deze lijst bevat momenteel één voedselcategorie: gedroogde aromatische kruiden, specerijen en plantaardige kruiden. De Commissie heeft de lijst van nationale vergunningen voor ander(e) voedsel en voedselingrediënten die met ioniserende straling mogen worden behandeld, bekendgemaakt in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Voedsel en voedselingrediënten mogen alleen in erkende doorstralingsinstallaties met ioniserende straling worden behandeld. Aan de installaties op het grondgebied van de EU wordt erkenning verleend door de bevoegde instanties van de lidstaten. Artikel 7, lid 3, van Richtlijn 1999/2/EG verplicht de lidstaten de lijst van door hen erkende doorstralingsinstallaties aan de Commissie mee te delen.

Volgens artikel 6 van Richtlijn 1999/2/EG moet op het etiket van levensmiddelen die doorstraald zijn of doorstraalde ingrediënten bevatten, de vermelding “doorstraald”, “door straling behandeld” of “met ioniserende straling behandeld” worden vermeld.

Om te controleren of dit etiketteringsvoorschrift correct wordt toegepast en om levensmiddelen op te sporen die mogelijk illegaal met ioniserende straling zijn behandeld, heeft het Europees Comité voor normalisatie (CEN) een aantal analysemethoden gestandaardiseerd.

2 ERKENDE DOORSTRALINGSINSTALLATIES

Aan het einde van de verslagperiode (1 januari 2020-31 december 2021) waren er in de EU 22 erkende doorstralingsinstallaties in 13 lidstaten: Frankrijk (5), Duitsland (4), Bulgarije (1), Nederland (2), Spanje (2), België (1), Tsjechië (1), Kroatië (1), Estland (1), Italië (1), Hongarije (1), Polen (1) en Roemenië (1).

Drie van die 13 lidstaten met doorstralingsinstallaties hebben in de periode 2020-2021 geen levensmiddelen doorstraald: Bulgarije, Italië en Roemenië.

² PB L 66 van 13.3.1999, blz. 24.

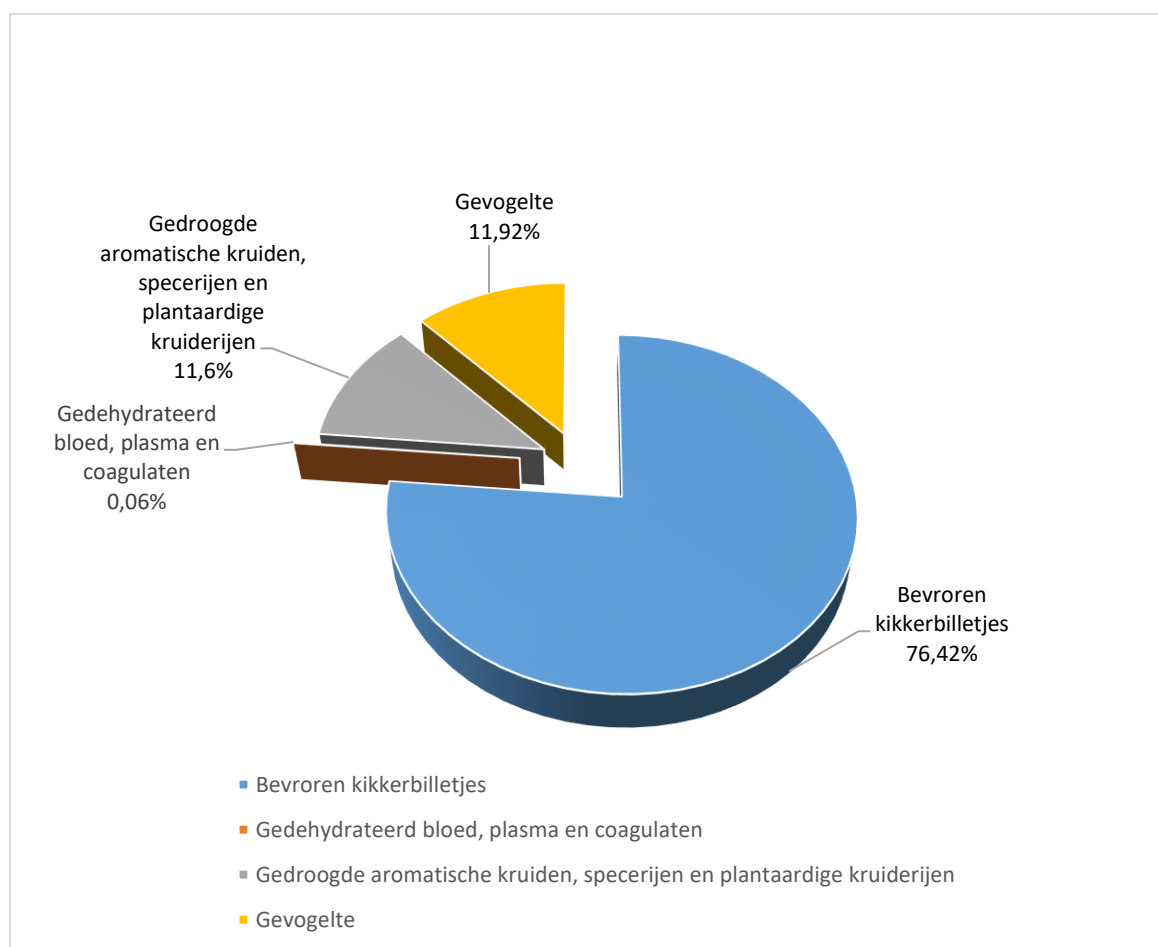
3 RESULTATEN VAN DE CONTROLES DIE IN 2020-2021 IN DOORSTRALINGSINSTALLATIES ZIJN UITGEVOERD

In 2020 en 2021 werd in de EU-lidstaten in totaal 5 029,1 ton levensmiddelen behandeld met ioniserende straling. De behandeling werd voornamelijk uitgevoerd in België, dat goed was voor 83 % van het doorstraalde voedsel van de EU.

De drie levensmiddelen die het vaakst in de EU werden doorstraald waren kikkerbiljetjes (76,42 %), gevogelte (11,92 %) en gedroogde aromatische kruiden, specerijen en plantaardige kruiden (11,6 %).

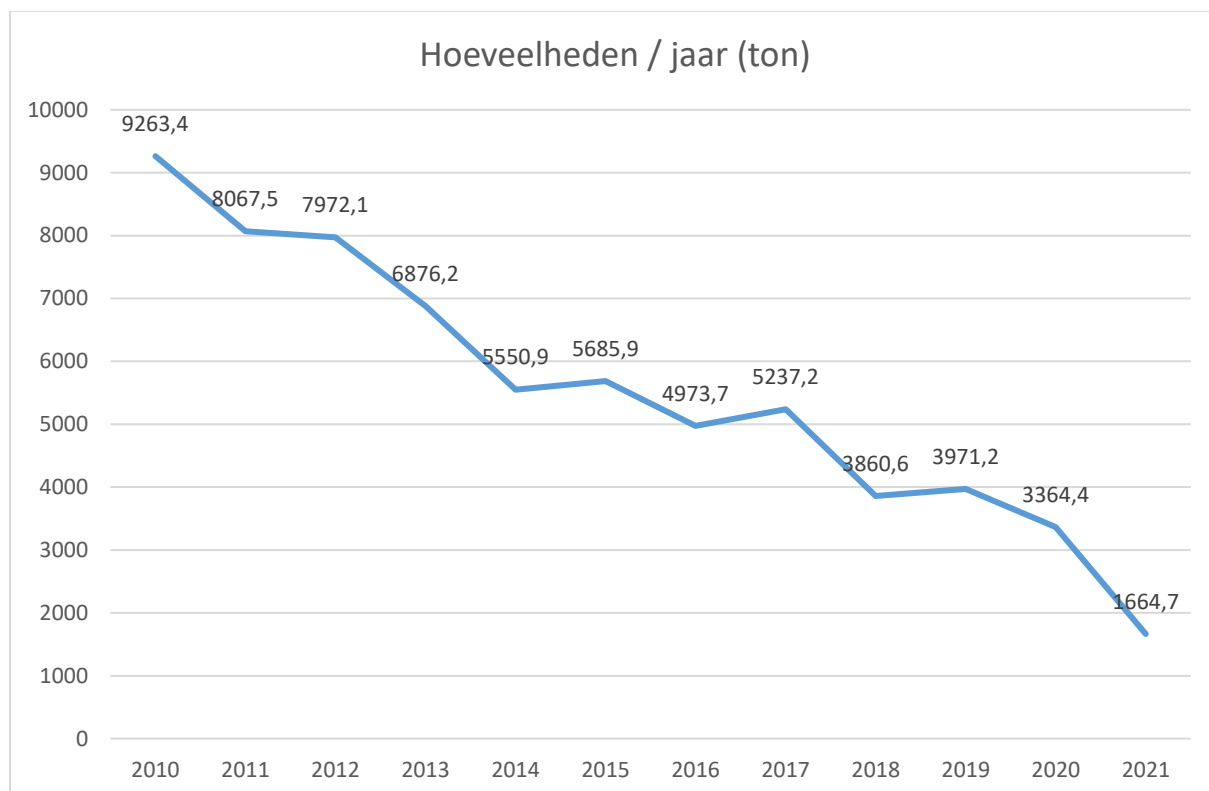
Grafiek 1 geeft een onderverdeling weer van producten die in 2020 en 2021 in de lidstaten zijn doorstraald in erkende installaties.

Grafiek 1 – Verdeling per categorie van door straling behandelde levensmiddelen in de EU in 2020-2021

De hoeveelheden levensmiddelen (in ton) die binnen de Europese Unie met ioniserende straling zijn behandeld, nemen sinds 2010 af, zoals blijkt uit grafiek 2.

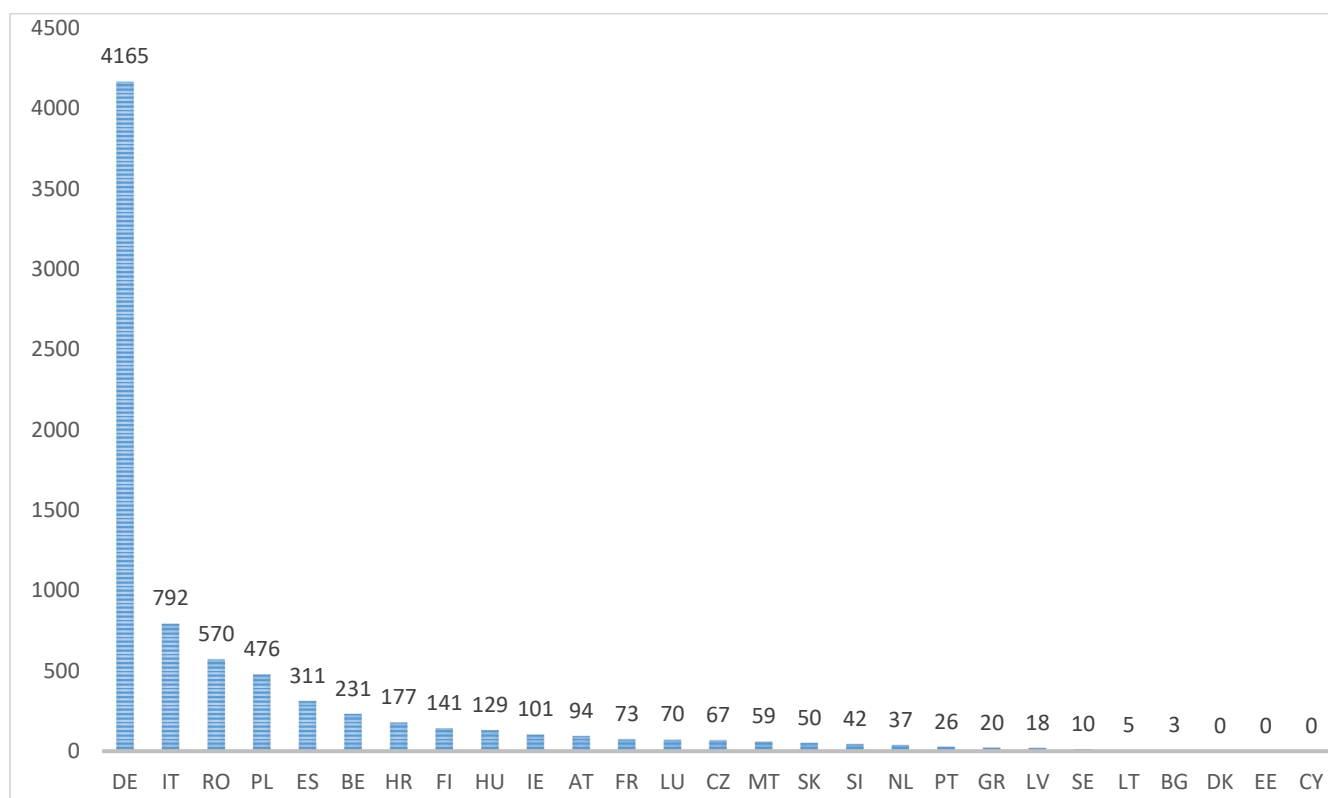
Grafiek 2 — De hoeveelheden levensmiddelen die sinds 2010 binnen de Europese Unie in erkende doorstralingsinstallaties met ioniserende straling zijn behandeld

4 RESULTATEN VAN DE CONTROLES IN HET STADIUM VAN HET IN DE HANDEL BRENGEN VAN HET PRODUCT

In de periode 2020-2021 zijn door 24 EU-lidstaten 7 667 monsters geanalyseerd, in totaal gemiddeld 21,8 % minder dan in 2018-2019. De gegevens voor elke EU-lidstaat zijn beschikbaar in bijlage II en zijn samengevat in grafiek 3.

Grafiek 3 – Monsters geanalyseerd in het stadium van het in de handel brengen van het product per lidstaat in 2020-2021

Drie lidstaten hebben in 2020-2021 geen analytische controles verricht in het stadium van het in de handel brengen van het product wegens budgettaire beperkingen (Denemarken) of gebrek aan laboratoriumcapaciteit (Cyprus en Estland).

Van de in totaal 7 667 geanalyseerde monsters voldeden er 66 niet aan de eisen (0,9 %) en van 80 monsters (1 %) waren de resultaten niet eenduidig. De redenen waarom de monsters niet aan de eisen voldeden, waren voornamelijk onjuiste etikettering en niet-toegestane doorstraling. Het percentage niet-conforme monsters (0,9 %) was iets lager dan in de vorige verslagperiode 2018-2019 (1 %).

Grafiek 4 laat zien dat tijdens het stadium van het in de handel brengen de levensmiddelen die het meest zijn geanalyseerd “kruiden en specerijen” (43,84 %) en “granen, zaden, groenten, fruit en producten daarvan” (25,98 %) waren.

Grafiek 4 – Analyse van de levensmiddelen categorie in het stadium van het in de handel brengen van het product in de Europese Unie in 2020-2021

